

Baules vallesanes / L'altre, aquest

quaderndelesidees.press/baules-vallesanes-laltre-aquest/

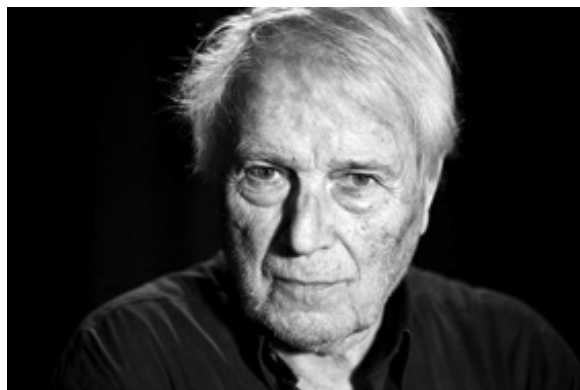
July 15, 2015

Els poemes de Francesc Garriga són uns «Bunyols de bacallà» perfectes. Prengui'n nota la crítica catalana.

«Sí que mesuro molt les paraules, però tinc la sensació de fer voltes i voltes i no afinar»

D'ell

Parlar de poesia és parlar d'una cosa ben seriosa. Tal vegada és un fet que calia tenir en compte quan t'enfrontaves amb una lectura dels teus versos amb Francesc Garriga i Barata (Sabadell, 1932-Bellaterra, 2015) al davant. Cada gest, cada expressió facial del seu rostre desvestia els versos fins al punt de fer-los tremolar.

Fotografia de Joan Vidal-AdiAedicions.

El poeta sabadellenc buscava en la seva poesia i en la dels altres l'autenticitat, el missatge i la senzillesa. Potser per això, d'ell calia ben aviat aprendre a esmolar les estisores de retallar brossa, adjectius, cues de versos que no aportaven res més al poema que floridura. Francesc Garriga no es prodigava, simplement exercia de mestre a l'ombra mentre anava creant una obra poètica molt sòlida, potser la més coherent que ha tengut aquest país al llarg del segle XX i principis del XXI. Cercava tal vegada ésser supervivent d'ell mateix, que l'abocaven constantment a les dualitats entre viure i reviuere, o entre viure i narrar. Amb una dotzena de llibres de poemes publicats, una antologia amb inèdits i un recull pòstum es podria dir que no fou tampoc un poeta desmesuradament prolífic. Tal vegada els últims anys clavava els versos amb més experiència i edità més seguidament. I doncs... s'havia dedicat a viure'ls i només escriure el moment del plany? Trobam en la seva obra intervals de temps relativament llargs en silenci. Segons ell, que es prenia l'educació del país com una arma molt potent, la dedicació a aquesta tasca era exigent i en exclusiva; per aquesta raó trobam algunes dècades on la seva tasca com a poeta es veia interrompuda.

En els seus llibres trobam amb constància la reescriptura d'un sol poema —segons ens va fer veure Marc Romera ja fa alguns anys—, sempre amb una lletra minúscula que feia més democràtiques les paraules. Les situava al mateix nivell i a la mateixa importància. Només l'últim poema de cada llibre portava un títol visible, sempre el mateix: «adéu», tot acomiadant-se dels seus possibles lectors.

Aquest «poema únic», si l'hagués d'interpretar el també poeta Carles Hac Mor, el posaria a prova. Seria desmuntat i reconstruït, agafaria primers versos, manllevaria paraules d'un poema i altre i seguiria essent un trencaclosques tanmateix ben identificable. El «poema únic», si més no, és ben reconeixible i autoreferencial. I no és un símptoma de seguretat i autoestima. Si fos així, els llibres de Francesc Garriga no estarien atapeïts de preguntes obertes sense resposta, amb sentències definitòries i clavades constantment en més dualitats: «la veritat i la mentida, / les dues parts iguals d'un tot que se m'amaga.»

De l'altre

«a mi l'atzar m'ha donat temps
(no em fa vergonya confessar-ho).
més anys de flors,
més anys de pluja
més anys de llàgrimes i riures.»

Un tema molt interessant que caldria estudiar a fons és el de «la recerca de l'altre» constantment interpel·lat i constantment absent. El poeta Lluís Calvo ens hi feia fixar durant la presentació de l'antologia a la biblioteca de Sant Cugat. Potser sí que hi existeixen un seguit de «jo» que cohabituen a l'hora i que apliquen un cert transvestiment, un canvi de pell. Moltes vegades aquests diàlegs són muts, s'entenen des d'un dels elements més importants de la poesia d'aquest mestre: els silencis. Uns silencis que l'apropen a la desolació, a l'obligació d'escoltar, d'entendre com parla sense so. L'especificitat és la voluntat de dir que resta amagada en una lectura ràpida, però que recobra el seu significat, les pauses, les preguntes i els finals oberts abans esmentats. Així mateix, li he d'agrair l'acudit que tingué a casa meva, davall l'olivera i maleint els galls i la calor de l'estiu, d'oferir-me la possibilitat de publicar la seva antologia *Demà no és mai* a l'editorial AdiA que acabava d'engegar, només amb la condició que s'acompanyés d'un CD d'ell recitant. Aquest material sonor permet ara fer de guia a la lectura, representar aquestes pauses que fan més entenedor el poema i més propera la seva personalitat. Potser erram totalment en aquesta idea i es tracta d'un desafiament al lector a l'hora de captar bé una voluntat estètica que emmascara amb molts filtres una part eròtica i d'amor poc o mal correspost que de vegades es pot intuir molt entre línies.

De nos

La influència als joves que el començarem a tractar aquests darrers anys, sobretot amb la publicació del monogràfic de la revista *Pèl capell*, coincidí amb el seu vuitantè aniversari que celebrarem al jardí de casa seva. Un dels primers dies bells que vendrien. S'acabava d'engegar un documental dirigit per Ramon Boixeda i Anna Ballbona —i que encara està en procés d'ençà d'aquells dies—; publicà el llibre *Ragtime* amb el qual guanyà el premi Cavall Verd l'any següent i, tot seguit, obtingué el premi Carles Riba amb *Tornar és lluny*. Les justícies són sempre tardanes i males de gaudir. Tot i que feia temps que s'havia desferrat un cert interès per la seva obra, la crítica oficial, les patums

del país no l'atenien: «Com que de la meua poesia no n'han fet mai cas, els grans de la poesia catalana i els crítics han arribat a dir que els meus poemes eren com “bunyols de bacallà”».

La joventut poètica el seguia; i és que no t'avisava i el mestratge ja havia començat. Potser es tractava d'un aprenentatge mutu. Tots aquells renecs en els comentaris a Facebook o els irònics però directes atacs constants eren un revulsiu, una empenta molt important. Sempre calia anar més enllà, despertar curiositat i novetat. Va manifestar sempre que l'interès estava en el que era a punt d'arribar. Només s'havia de viure per veure el progrés. Això ho portava de família. En una entrevista que vaig poder-li fer l'any 2009, em digué: «Els de la meua generació sempre diuen el mateix. No vaig quasi mai amb ells. M'agrada saber el que passarà i els joves són els que saben què passarà. Això pot semblar quasi impossible, però mon pare el 1918 pujava al terrat amb una ràdio galena a veure si sentien alguna cosa; va morir als noranta-tres anys totalment extasiat de veure la rapidesa amb què la societat avançava i amb ganes de veure el que encara passaria.»

No podia imaginar la importància i la influència que el mestre Francesc Garriga tendria damunt la meua obra i el que s'esdevendria amb el temps, quan aquell 2005 vingué a la UAB a preguntar per un jove mallorquí que havia publicat un primer llibre, *Quan salives*, al qual benèvolament va atribuir frescor, novetat en el missatge i autenticitat. Un fet que propicià un acostament ja indissoluble. Per molts anys els bons versos del mestre ens ajudin a surar aquesta literatura que s'està omplint de provocat de bou.

Pau Vadell i Vallbona

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

Pau Vadell i Vallbona

Calonge (Santanyí), Mallorca – 28 d'octubre del 1984) és un escriptor, poeta i traductor mallorquí. Membre fundador del col·lectiu Pèl Capell, coeditor de l'antologia “Pedra foguera, antologia de poesia jove dels Països Catalans”, organitzador de diversos homenatges a Blai Bonet i participant en centenars de recitals arreu del país i [...]

[Llegir més](#)

